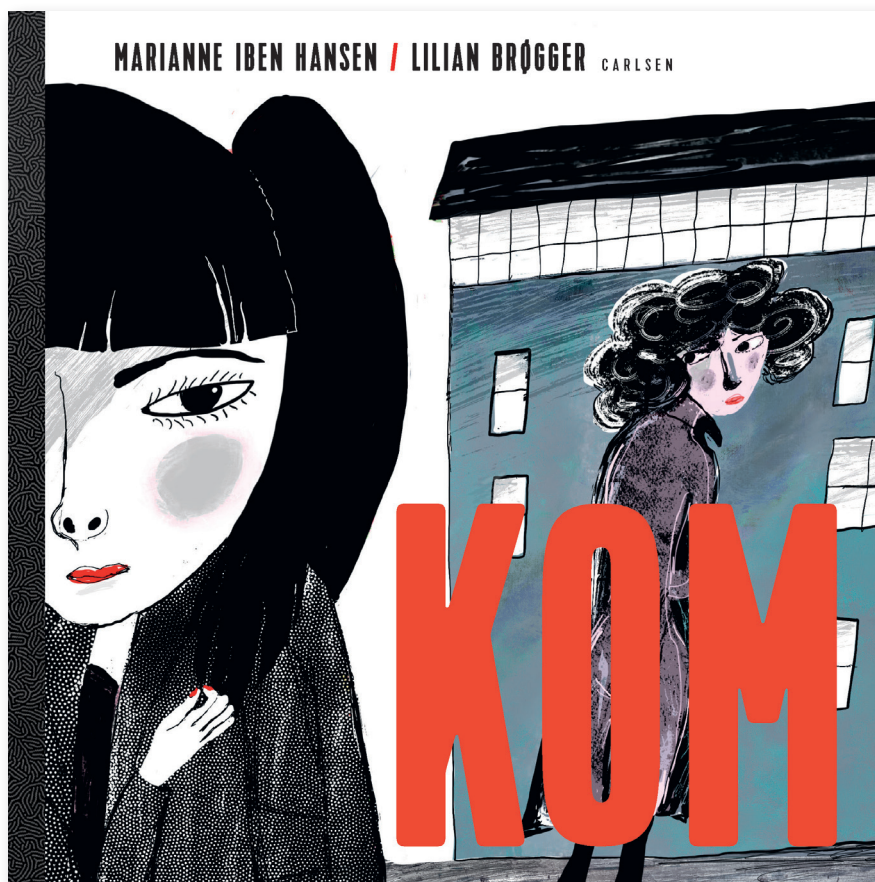

Ned i litteraturen

Et undervisningsforløb af
Lisa Gardum Andersen

CARLSEN *Ekstra*

carlsensekstra.dk

Her skal du læse og arbejde med billednovellen *Kom* af Marianne Iben Hansen og Lilian Brøgger.

FØR DU LÆSER, skal du arbejde med bogens for- og bagside. Du kommer både til at beskæftige dig med illustrationerne, titlen og bagsideteksten. Derefter skal du opholde dig ved forsatsbladene. Dit forlæsningsarbejde skal du gemme, fordi du skal vende tilbage til det, når du har læst bogen.

MENS DU LÆSER, skal du notere, når du støder på nogle af billednovellens kendetegn. Du skal også notere, når der er noget, du undrer dig over, og du skal opholde dig ved nogle særlige steder i bogen, der kan hjælpe dig i dit analyse- og fortolkningsarbejde.

EFTER DU HAR LÆST, skal du bruge dit arbejde fra før og mens du læste til at stille skarpt på for eksempel billednovellens tema, komposition, karakterer og sammenhængen mellem teksten og illustrationerne.

Til allersidst er der forskellige arbejdsmodeller, alt efter om du og din klasse har arbejdet med ét eller flere af værkerne.

Carlsens billednoveller – ind i genren

Billednovellen er et format, der kombinerer novellen og den moderne billedbog. Derfor kender du måske allerede nogle af genrerækkene. Når du skal arbejde med en billednovelle skal du bruge billednovellens særlige kendetegn i din analyse og fortolkning af værkerne.

Du kan blive klogere på kendetegnene i det ark, du får af din lærer.

Hvad skal du lære?

I forløbet skal du lære at

- analysere og fortolke en billednovelle og kende genrens særlige træk
- en fortælling både udspiller sig på tekst- og billedsiden
- en fortælling kan begynde allerede inden, du har åbnet bogen
- beskæftige dig med billednovellers tematikker
- finde og fortolke symbolske lag og stemninger

Rigtig god fornøjelse!

Før du åbner bogen, skal du arbejde med omslaget og med titlen.

Læsemakker

Tal om titlen

- “Kom” er bydeform af ”at komme”. Det kan fx forstås som en invitation eller en ordre. Hvordan oplever I titlen?
- Titlen er skrevet med versaler, altså store bogstaver. Hvilken betydning har det for jeres forståelse af ordet på forsiden?
- Titlen er skrevet med farven rød. Kan det have en symbolsk betydning, og påvirker det jeres oplevelse af ordet “kom”?

Læs bagsideteksten

- Hvad får I at vide om fortællingen, I skal læse om lidt?
- I får at vide, at det er en “flowrimet” historie. Hvad tror I, det er?
- I får også at vide, at det handler om venskab. Tal om, hvad venskab er for jer og skriv det ned på arbejdsark 1 i stikordsform. Udfyld kun venstre side, højre side vender I tilbage til, når I er færdige med at læse billednovellen.
- Hvordan og hvorfor kan venskaber ændre sig eller blive komplicerede? Tal sammen om dette.

Se på forsidebilledet og skriv alt det ned, I ser på billedet

- Hvordan er farverne på billedet?
- Hvordan er stemningen? Hvorfor?
- Hvordan har de to piger det med hinanden, tror I? Hvorfor? Læg mærke til deres blikke og afstanden mellem dem.
- Det ene pige er i forgrunden af billedet. Læg mærke til hendes ansigtsudtryk og hendes kropssprog. Hvordan har hun det?
- Den anden pige ses i fuld figur. Læg mærke til, hvilken retning hendes fødder peger, i mens hun kigger sig tilbage. Hvad kan det betyde, tror I? Hvordan har hun det?
- Hvordan er pigens i forgrunden? Hvordan er pigens i baggrunden? Skriv, hvad I tror ud fra den måde, de er afbildet på og inddrag også jeres svar på spørgsmålene ovenfor.
- Hvordan hænger billedet sammen med titlen og bagsideteksten, synes I? Hvad tror I, billednovellen handler om?

Se på billedet på bagsiden, skriv ned, hvad I ser på billedet

- Hvordan er farverne i forhold til på forsidebilledet? Kan det fx have en symbolsk betydning, at trøjen er rød?
- Hvad holder personen i hånden? Hvor holdes hånden? Hvad kan det betyde?
- Beskriv hunden i forgrunden. Hvordan ser den ud til at have det? Hun-

de kan fx symbolisere trofasthed. Undersøg om de kan symbolisere andet og tal om, hvordan symbolikken kan hænge sammen med det, I har talt om ifht. bogens indhold indtil nu.

- Hvordan hænger billedet sammen med titlen, bagsideteksten og billedet på forsiden? Hvad tror I nu, billednovellen handler om?

Åbn nu bogen og undersøg forsatsbladene

- Hvad ser I her?
- Kan I kæde det, I ser, sammen med resten af jeres forlæringsarbejde?
- I kommer til at møde mønsteret igen inde i novellen – hold øje med det!

Læsegruppen

- Del jeres arbejde med hinanden.
- Er I enige i jeres oplevelser af symboler, stemning og farver, og I jeres forventninger til, hvad billednovellen handler om?
- Hvad er venskab for jer? Del jeres stikord fra arbejds papiret med hinanden.

MENS DU LÆSER

Makkerpar

I skal nu sammen læse hele billednovellen uden pause. I kan skiftes til at læse en side højt. Sørg for også at se på illustrationerne i mens. Bagefter skal I læse hele bogen igen og opholde jer ved hvert enkelt opslag, for at analysere både tekst- og billedsiden. Undervejs skal I bruge **LÆSEGUIDEN** for at fokusere på billednovellens genretræk. Her skal I notere tekstnære eksempler på, hvordan **KOM** passer ind i skemaet – eller bryder med genre. I skal også notere, hvad billednovellens elementer gør for jeres oplevelse af fortællingen.

Derudover skal I have særligt fokus på **sproget**, **personerne**, **kompositionen** og **tematikken** på både tekst- og billedside. Herunder er der nogle spørgsmål til nogle udvalgte opslag, der kan hjælpe jer til at stille skarpt på disse elementer.

Opslag 1 (side 8-9)

Læs teksten

- Læs teksten højt et par gange, indtil I rammer et sprogligt flow, der med rim og rytme ligger naturligt og godt i munden, så at sige.
- Nørd sproget: Hvilke rim findes? Er der et system? Hvilket? Gør det en forskel, om teksten læses inden i hovedet eller læses højt? Hvis ja, hvad er forskellen?
- Den sidste linje *ned på kantstenen* skiller sig ud. Hvordan gør den det? Og hvorfor mon?
- Se på indholdet: Hvad får vi at vide? Hvad er der sket? Hvornår er det sket?
- Teksten er fortalt af en førstepersonsfortæller, der taler direkte til et "du". Hvem er fortælleren, og hvem er "du", tror I? Hvordan har fortælleren det med "du"? Hvorfor tror I det?

Se på illustrationen

- Hvad kan I se på billedet?
- Hvordan er farverne og hvilken stemning skaber det?
- Læg mærke til den højre baglygte. Hvad kan den også ligne? Hvad kan dette symbolisere?
- Hvad har I læst i teksten, som ikke er med på illustrationen?
- Tilføjer illustrationen noget, som I ikke får at vide i teksten? Hvad?

Opslag 2 (side 10-11)

Læs teksten

- Læs teksten højt, som I gjorde ved arbejdet med første opslag.
- Hvilke rim, hvilken rytme og hvilken systematik findes her?
- Hvilke gentagelser kan I finde fra det første opslag?
- Ligesom teksten på det første opslag, skiller den sidste linje sig ud. Hvordan?
- Ordet "kom" er bogens titel, "det allerførste ord" og det sidste ord på dette opslag. Hvilken betydning lægger I nu i ordet? Og hvordan hænger det sammen med det, I talte om i förlæsningsarbejdet?
- Hvornår foregår handlingen på dette opslag i forhold til handlingen på første opslag, tror I? Hvor gammel er fortælleren på dette opslag i forhold til på første opslag? Hvordan kan I se det?
- Hvordan har fortælleren det? Hvordan kan I se det?
- Hvad er jeres oplevelse af den anden pige? Hvordan er hun? Hvordan har hun det? Hvordan kan I se det?
- Hvilke modsætninger findes i teksten?
- Hvor ligger Lyngby? Hvor ligger Holstebro?
- Hvilken symbolsk betydning kan det have, at skoene er røde?

- Har I hørt om eventyret ”De røde sko” af HC Andersen? Undersøg eller genopfrisk det og tal om, hvordan det kan perspektiveres til og måske udvide jeres forståelse af teksten på opslag 2.

Se på illustrationen

- Hvad ser I på illustrationen? Hvad er blikfanget og hvorfor?
- Illustrationen er i fugleperspektiv, hvad gør dette virkemiddel for jeres oplevelse?
- Det ene par ben er sorte, det andet er hvide. Hvad kan det symbolsk betyde, og hvordan hænger det sammen med noget af det, I kiggede på i teksten?
- Hvordan udvider illustrationen jeres forståelse af teksten?
- Hvordan er farverne og stemningen i forhold til første opslags illustration? Hvorfor?

Opslag 4 (side 14-15)

Læs teksten

- Læs teksten højt. Husk flow!
- Ligesom teksterne på de andre opslag findes her en blanding af jeg-fortællerens beskrivelser og tanker og direkte tale/dialog. Find steder med direkte tale i denne passage og tal om, hvordan det mon siges. Noget af det står allerede beskrevet, fx *”og du hviskede...”*, andet gør ikke.
- Ordlyden i begyndelsen er mere eller mindre en gentagelse fra de andre opslag, hvad gør dette virkemiddel for jeres oplevelse af fortællingen? Hvad siger det om jeg-fortælleren? Hvordan har hun det, mens hun fortæller? Det første opslag begynder med *”Jeg kan ikke glemme”*, de andre indtil nu med *”Jeg kan huske”*. Hvad er forskellen på de to sætninger, synes I?
- Hvilke modsætninger, både i ord og stemninger findes i teksten? Kom med eksempler.
- Hvor gamle er pigerne her i forhold til bogens tidligere opslag? Hvordan kan I se det?
- Hvordan har de to piger det med hinanden? Hvordan kan I se det? Find eksempler i teksten.
- *”... var det okay at føle sådan”*, tænker fortælleren. Hvad føler hun, tror I? Hvorfor tror I det? Er det okay at føle sådan, synes I?

Se på illustrationen

- Hvordan er stemningen? Hvorfor?
- Hvordan hænger illustrationen sammen med det I netop har beskæftiget jer med i teksten?
- Hvilke modsætninger findes på billedet? Er det de samme som i teksten?

- Billedudsnittet illustrerer pigerne i et nærbillede. Hvad gør dette virkemiddel?
- Hvordan har pigerne det på billedet? Hver for sig og sammen? Hvilken effekt har det, at vi ser dem i profil med ansigterne mod hinanden? Læs tekstens første linje igen og inddrag dette i jeres svar.
- Hundesnoren er rød og ligger ned ad trappen og nærmest mellem pigerne. Kan farven, snoren og placeringen tolkes symbolsk på nogen måde? Hvordan?

Opslag 5 (side 16-17)

Læs teksten

- Læs teksten højt i et flow og tal om rytme og rim og gentagelser. Hvad gør virkemidlerne for jeres højtlesning?
- Beskriv, hvad der sker i teksten.
- Hvordan har de to piger det forskelligt med rosen? Hvordan kan I se det?
- Hvorfor er indholdet på denne side vigtigt i forhold til vores forståelse af pigerne?
- Hvorfor siger jeg-fortælleren, som hun siger og tænker, som hun gør? Hvad siger det om, hvordan hun har det? Hænger dette sammen med det, I talte om ved opslag 4?
- Hvor gamle er pigerne på dette opslag i forhold til de tidligere opslag i bogen? Hvordan kan I se det? Er der noget i deres relation, der har ændret sig?

Se på illustrationen

- Hvordan er stemningen?
- Der er nærmest bevægelse i billedet, hvordan kan I se det? Og hvordan hænger det sammen med det, I har læst i teksten?
- Hvorfor skynder hun sig?
- Billedet er mørkt, kun den røde farve i vejen, på rosen og på baglygten og et enkelt vindue med lys i skiller sig ud. Tal om den symbolske betydning i farverne og genstandene. Hvordan kan det tolkes?

Opslag 7 (side 20-21)

Læs teksten

- Nærstuder sproget: Hvilke ord viser, at teksten er nutidig? Hvilke ord er skrevet med versaler, altså store bogstaver, og hvorfor er de det? Hvilken virkning har det? Bid også mærke i ordene: “*megalam*”,

“zombieagtigt”, “pissesjovt” og “perfuckingfekte”. Hvad fortæller disse ord jer om, hvordan pigerne er og hvordan de har det med andre? Og hvorfor står der fx ikke bare “lam” og “sjovt”?

- Læs teksten højt med flow. Inddrag alt det i har arbejdet med ifht, højtlesning på de tidligere opslag.
- Hvor gamle er pigerne på dette opslag i forhold til de tidligere opslag?
- Hvordan har pigerne det sammen?
- Hvorfor sidder jeg-fortælleren alene, når den anden pige ikke er der?
- Hvordan har hun det med at være alene? Hvad gør det for hendes humør, da den anden pige kommer?
- Hvem er Emma? Hvordan reagerer hun på de to veninder? Hvorfor reagerer hun sådan, tror I? Hvordan har jeg-fortælleren det med det?

Se på illustrationen

- Beskriv illustrationen. Hvilken del af teksten er afbilledet her?
- Hvordan er stemningen? Hvorfor?
- Hvilke modsætninger er der?
- De dansende piger ses bag noget, der nærmest kan ligne et gennem-sigtigt gardin/en væg – kan det symbolisere noget? Hvad synes I, mønstret ligner, hvis det ikke er en gennemsigtig væg?
- Hvem er hvem af pigerne? Hvordan kan I se det?
- Hvilke farver er pigerne afbildet i? Hvad siger det om dem og deres forhold? Inddrag også det, I har talt om tidligere.

Opslag 9 (side 24-25)

Læs teksten

- Læs teksten højt, med flow og rytme og tal derefter om, hvordan denne passage er bygget op af rim og gentagelser.
- Bid mærke i den sidste linje “*hvis det var.*”. Hvordan skiller den sig ud? Hvad siger det om, hvordan jeg-fortælleren har det?
- Hvordan er stemningen i teksten i forhold til teksten på opslag 7?
- Hvad er forandret?
- Hvad synes I om jeg-fortælleren opførsel? Hvorfor ignorerer hun telefonen i lommen? Er det okay? Hvorfor/hvorfor ikke?
- “*Jeg var glad, jeg var med, det var fedt*”, står der. Var hun ikke glad før? Hvordan omtalte hun Emma tidligere? Hvad er der sket, tror I? Hvad vil det sige at være med?

Se på illustrationen

- Hvilke modsætninger ses i billedet?
- Hvordan er farverne? Hvor er de placeret, hvad gør det for stemningen, og hvad kan det symbolisere?

- Hvem er personen i midten af billedet? Hvordan ser hun ud?
- Hvem er personen til højre i billedet? Hvordan ser hun ud, og hvordan har hun det? Hvordan kan I se det? Hvordan er hun anderledes end de andre? Læg fx mærke til kropssproget, tøjet og håret.
- Hvordan passer illustrationen til teksten? Hvorfor?

Opslag 11 (side 28-29)

Læs teksten

- *“Jeg kan ikke glemme huen”*, står der i første linje. Hvad symboliserer huen for jeg-fortælleren?
- Hvad synes I om den måde, hun opfører sig på?
- Hvorfor er det vigtigt for hende, at den, hun følges med, ikke ”ligner en på tolv”?
- Hvorfor svarer hun ikke på det med huen? Hvorfor tager hun den bare af? Hvad ville I have gjort?
- Hvordan er forholdet mellem de to piger i forhold til tidligere? Hvorfor er det blevet sådan, tror I?
- Hvordan er stemningen i teksten? Hvorfor er den sådan?
- Læs teksten højt med flow og inddrag også den stemning, der findes i teksten.

Se på illustrationen

- Beskriv billedet, hvad ser I?
- Hvad kan det symbolisere, at jeg-fortælleren ses i pigens pupil?
- Hvad gør billedudsnittet med et nærbillede af det halve ansigt?
- Læg mærke til baggrunden. Hvilket mønster ses i midten? Hvad kan det betyde? Hvad ses i højre side? Hvordan kan dette tolkes? Kan det være et forvarsel om noget, der kommer til at ske i fortællingen? Kan det forstås på andre måder?

Opslag 13 (side 32-33)

Læs teksten

- Læs teksten højt og tal om, hvilke rim og hvilken rytme, der findes i denne passage.
- Hvad sker der, altså hvad er indholdet i teksten?
- *“Jeg kan ikke glemme”* bliver gentaget i begyndelsen. Hvorfor mon dette virkemiddel bliver brugt her? Hvilken effekt har gentagelsen for jeres oplevelse af, hvordan jeg-fortælleren har det, mens hun fortæller?
- *“eller lyden af din stemme”*, står der. Hvordan tror I stemmen lød? Hvorfor orker hun ikke festen, tror I?

- “Hullerne i luften af de ord, vi ikke sagde”, hvorfor nævner jeg-fortælleren dem? Har I prøvet at være i en stilhed, hvor ord manglede? Hvordan følte det? Hvilke gode ord, kunne der have været sagt her i passagen af bogen, synes I?
- “Du vidste, at jeg vidste, at dit dårlige humør skyldtes mig”. Tal om denne sætning. Hvad siger den jer? Hvad er der mon sket, siden det dårlige humør er der?
- Hvorfor nævner jeg-fortælleren, at hun kunne have sagt “kom”? Hvornår blev ordet “kom” brugt første gang i billednovellen? Hvordan havde de to piger det der? Hvordan havde jeg-fortælleren det? Hvad ville I have gjort?

Se på illustrationen

- Hvad fra teksten ses i billedet? Hvorfor er det netop det, der er afbilledet, tror I?
- Hvordan er stemningen i billedet? Hvad skaber denne stemning?
- Der findes bevægelse et sted billedet? Hvor og hvordan? Og hvad fortæller dette virkemiddel jer?
- Størstedelen af billedet, der hvor der ikke er bevægelse, kan virke stort og tomt og dystert. Hvad er med til at skabe denne effekt? Hvordan hænger det sammen med den stemning, der er i teksten?

Opslag 15 (side 36-37)

Læs teksten

- Læs teksten højt med flow, så I rammer rim og rytme. Hvad bider I sprogligt mærke i her?
- Vend tilbage til opslag 1 og sammenlign teksten der med dette opslags tekst:
 - Hvad får I at vide i dette opslag, som I ikke gør i opslag 1?
 - Hvordan oplever I ordene, der bliver gentaget fra opslag 1, når I nu kender mere af pigernes historie? Anderledes end før? Hvordan? Hvorfor/hvorfor ikke?
 - Læg mærke til, hvordan linjeskiftene er forskellige på de to opslag. De samme ord, men i en anden opsætning. Hvad gør dette for jeres læsning?
- Hvordan har jeg-fortælleren det? Hvordan kan I se det? Hvordan hænger det sammen med, hvordan hun har opført sig på de forgående opslag? Hvad fortæller det jer om situationen?

Se på illustrationen

- Beskriv, hvad I ser på billedet.
- Læg mærke til farverne, hvordan er de?
- Farven hvid omkranser pigens hoved – hvad kan det symbolisere?
- Perspektivet er sådan, at vi nærmest ser på billedet med jeg-fortællers øjne. Hvad gør dette virkemiddel for jeres oplevelse af illustrationen?
- Vend tilbage til illustrationen på opslag 1 og sammenlign med illustrationen på dette opslag:
 - Hvad er der fokus på på henholdsvis den ene og den anden illustration?
 - Hvordan synes I, det passer med, hvor vi er i fortællingen på de enkelte opslag?
 - Hvordan passer det med teksten i opslagene?
 - Hvad gør de to forskellige illustrationer for tekstpassagen, der er ens på de to opslag? Hvorfor ser vi fx kun benene på opslag 1 og ansigtet på dette opslag? Og hvad gør det for jeres læseoplevelse og forståelse for jeg-fortælleren?

Opslag 18 (side 40-41)

Læs teksten

- Hvorfor kan hun ikke glemme beskeden?
- Hvorfor har hun læst den tusind gange?
- Hvorfor er beskeden, der står i kursiv, delt op af to parenteser med ordlyden "*ingen smiley*"? Hvad betyder de manglende smileyer?
- Hvordan er forholdet mellem de to piger på dette opslag? Hvordan kan I se det?
- Teksten skiller sig tidsmæssigt ud fra teksterne på bogens tidligere opslag, hvordan – og hvad betyder det?
- Der er meget mindre tekst på dette opslag i forhold til på bogens tidligere opslag. Hvad "står der" på alle de linjer, der ikke er der? Hvilken følelse giver alt den tomme plads om ordene jer?

Se på illustrationen

- Hvordan har hun det? Se på ansigtet, se på kropsholdningen.
- Hun sidder med sin telefon i hånden – helt op til ansigtet. Hvad kan det betyde?
- Hunden fylder på illustrationen. Både i forgrunden og på væggen. Hvad repræsenterer den for jeg-fortælleren, tror I? Inddrag også jeres tanker fra förlæsningsarbejdet her.
- Læg mærke til mønsteret på væggen. Det er det samme som på for-

satsbladene. Giver jeres snak om dem i før læsningsarbejdet mening i forbindelse med dette opslag? Eller udvider det jeres forståelse for, hvorfor netop dette mønster er på forsatsen? Hvordan?

- Hvad får vi at vide på billedsiden, som vi ikke får at vide i teksten?
- Hvordan afspejler tomheden, den korte tekst, og alt det, der ikke står skrevet sig i illustrationens stemning?

Opslag 19 (side 42-43)

Opslaget er tekstløst, men fortæller alligevel en masse. Hvad får vi at vide?

- Hvad sker der på billederne?
- Hvor lang tid strækker forløbet på dette opslag sig over, tror I?
- Hvilke steder befinder vi os på opslaget?
- Læg mærke til de forskellige billedudsnit fra nærbilleder til halv nære billeder til totalbilleder. Hvilken effekt har de forskellige udsnit? Hvad gør de for stemningen? Hvad gør det for jeres oplevelse af, hvordan jeg-fortælleren har det?
- Farverne sort og rød er gennemgående. Hvad kan det have af symbolsk betydning? Hvor er farverne på illustrationerne? Læg fx mærke til det sort/grålige uden for vinduet, de sorte skyer/trækroner og den sorte sky over hovedet.
- Jeg-fortælleren, hunden og telefonen går igen på de fleste billeder på opslaget. Hvorfor? Hvad fortæller det jer?
- Et af billederne har I set før, nemlig på bogens bagside. Blikfanget er en hånd, der holder en telefon tæt på hjertet mod en rød trøje. Hvordan oplevede I illustrationen i jeres før læsningsarbejde? Hvordan oplever I den nu? Hvorfor?

Opslag 21 (side 46-47)

Læs teksten

- Læs teksten højt med flow og tal derefter om sproget i denne passage. Hvor er der rim? Hvordan er rytmen?
- *“jeg er lost”*, står der. Hvad mener hun med det? Hvordan har hun det?
- *“mine ord er alt for små”*, står der videre. Hvad mener hun? Hvad tror I, hun gerne vil sige? Hvad burde hun sige, synes I?
- Der er en skygge inden i hende – hvad betyder det? Hvad er det, hun ikke kan glemme?
- Kan man gemme sig for sig selv? Har jeg-fortælleren gjort det? Hvis ja, hvordan?
- Hvorfor gemmer hun sig? Hvorfor tør hun ikke gå ind? Hvorfor mon

ikke hun er tilfreds med teksten “*Må jeg komme?*”?

- Læg mærke til, at teksten står i nutid. Bladr tilbage og undersøg, hvilken tid de forgående opslag er skrevet i. Hvad fortæller forskellen jer?

Se på illustrationen

- Hvordan er stemningen på billedet?
- Hvad gør farverne for stemningen?
- Læg mærke til de sorte trækrone, der fylder hele den øverste del af billedet. Kan det hænge sammen med noget af det, I talte om ved opslag 19?
- Hvad gør billedudsnittet for stemningen? Hvorfor er pigen fx ikke afbildet tæt på, men derimod som lille del af illustrationen? Kan det sige noget om, hvordan hun har det?
- Hvordan hænger teksten og illustrationen sammen? Hvordan udvider illustrationens stemninger jeres oplevelse af tekstsiden?

EFTER DU HAR LÆST

Læsegruppen

- I læsegruppen skal I dele det arbejde, I har lavet, mens I læste billednovellen. Er I kommet frem til det samme? Eller kan I sammen udvide jeres analyse? Hvar har I undret jer over? Hvordan forstår I slutningen? Hvad synes I om slutningen? Hvordan virker billedsiden med de tre prikker? Kender I til følelsen af at holde vejret, når de tre prikker vises på jeres telefonskærm? Hvorfor/hvordan er kan det være, at det føles sådan?
- Læs billednovellen igen og vend derefter tilbage til spørgsmålene i förlæsningsdelen. Vil I besvare spørgsmålene anderledes nu? Hvordan og hvorfor? Sammenlign bogens forsidebillede med illustrationen på opslag 8, side 22-23. Hvad er forskellen på de to? Giver de to forskellige billeder jer forskellige oplevelser/følelser, når I ser på dem? Hvilke? Og hvorfor tror I, det er sådan?

Komposition

Læsemakker

I denne opgave skal I arbejde med billednovellens komposition. Gør sådan her:

- Klip 22 cirkler ud af 2 A3-ark. Skriv numrene 1-22 på cirklerne.
- Giv hver af billednovellens 22 opslag en overskrift og skriv dem på de udklippede cirkler. Det kan fx være et ord, der indkredser opslagens stemning (“fortvivlelse”, “ensomhed”, “tilgivelse”), et ord der beskriver opslagens handling (“gymnasiefesten”, “afskeden”, “ulykken”) eller et ord, der beskriver, hvor i livet, pigerne befinder sig (“barndom”, “ungdom”).
- Udvælg et kort citat fra hvert opslag, der, ifølge jer, er vigtigt. Skriv ordet på cirklen, der passer til opslaget.
- Tal om, hvilken rækkefølge I vil lægge cirklerne i, så det afspejler en tidslinje, der er kronologisk. Afprøv forskellige rækkefølger indtil I lander på noget, I synes giver mening.
- Tal om, hvordan billednovellen er opbygget. Hvad gør kompositionen for jeres læseoplevelse? Havde det fx været anderledes, hvis novellens første opslag ikke havde været om ulykken? Hvordan? Hvorfor mon forfatter og illustratør har valgt, at kompositionen skal være, som den er?

Oplæsning

Læsemakker

Da I læste billednovellen, læste I hvert opslag højt med fokus på **flow**, **rytme** og **rim**. I skal nu vælge 3 sider og øve jer i at læse dem højt.

- Udover ovenstående fokus, skal I også tænke på **tempo**, **dynamik** (afveksling i højt-læsningen), **formidling** – altså hvordan I siger sætningerne?
- Hvordan har personen, der siger det? Råbes det? Hviskes det? Siges det selvsikkert? Ængsteligt? På en anden måde?
- Husk, at I skal fortælle en historie, så tal tydeligt, vær underholdende, kig op! og hav respekt for det sproglige flow, som teksten lægger op til. Det kræver, at I øver jer mange gange!
- Under øvningen kan I evt. optage højt-læsningen på jeres telefoner for efterfølgende at høre, hvor og hvordan I kan forbedre jeres flow.

Omskrivningsopgave

Alene

- Udvælg et opslag og omskriv teksten fra flowrim til almindelig prosatekst. Indholdet skal forblive, som det er, du skal altså ikke ændre på handlingen. Overvej om der skal tilføjes ord? Skal sætningerne være

længere? Skal sproget være anderledes og ikke så talesprogspræget med forkortelser og slang?

- I dit tekststykke til opslaget, skal du også sørge for at inddrage det, som illustrationen viser. Er der en særlig stemning, du kan udtrykke med ord? Sker der noget, som vi ikke får at vide i flowrimet? Bliver vi klogere på personernes forhold eller på, hvordan de har det hver især?

Meddigtningsopgave

Alene

- Skriv en tekst, der enten passer til alle illustrationerne og det billedlige forløb, der vises på opslaget eller vælg blot et enkelt billede. Teksten skal minde om den, der er i den resterende billednovelle, så sørg for at inddrage:
 - En begyndende sætning med “*jeg kan huske*” eller “*jeg kan ikke glemme*” (og fortsæt jeg-fortælleren i din tekst)
 - Rim
 - Gentagelser
 - Talesprog/slang, fx “lisså”, “ik’”, “flashe”, “semi-dum”
 - Modsætninger
 - Direkte tale og en beskrivelse af, hvordan ordene siges, fx “mumlede” eller “hviskede”
- Del dine ord fra både denne og den forrige opgave med din makker, før I sammen går videre til næste opgave.

Oplæg for klassen

Læsemakker

I skal forberede et 10 minutters oplæg for klassen, hvor I analyserer og fortolker værket. I skal bruge alt det, I har arbejdet med indtil nu og inddrage det her. Oplægget skal indeholde:

- Jeres analyse af bogens omslag og titel. Brug arbejdet fra før I læste og finpuds det.
- Konkrete, tekstnære eksempler på, hvordan *KOM* indeholder billednovellens genretræk, og hvordan den bryder med genren, hvis I synes, den gør det.
- En beskrivelse af bogens tema venskab. Hvordan kommer det til udtryk? Er der andre temaer? Kan det klassiske fra barn til voksen-tema fx læses ind i billednovellen?
- Et kort handlingsreferat og en overblik over billednovellens komposition.

- Symboler i teksten og i illustrationerne
- Stemningen i teksten og i illustrationerne
- Eksempler på, hvordan fx farver, perspektiv og billedudsnit er med til at skabe vores oplevelse af billedsiden og dermed fortællingen
- Eksempler på, hvordan sproget kan karakteriseres og dermed giver os en forståelse for, hvordan personerne har det hver for sig og indbyrdes. Vær konkret og tekstnær. Kom også ind på, hvordan tekstens form ændrer sig i billednovellen, og på hvad dette virkemiddel er med til at skabe. Giv desuden jeres bud på, hvordan billednovellen havde været, hvis den ikke var skrevet på flowrim, men som almindelig prosatekst. Hvad er det fede ved flowrim, synes I?
- Eksempler på, hvordan tekst- og billedside spiller sammen og udvider hinanden.
- Personbeskrivelser af pigerne og udviklingen i deres forhold
- Højtlesning af tre passager fra bogen. Begrund, hvorfor I har valgt netop disse steder og læs dem gerne højt løbende i jeres fremlæggelse, som eksempler på noget af det, I fremhæver i jeres analyse og fortolkning.
- Jeres fortolkning af slutningen